

Уманський національний
університет садівництва

Факультет менеджменту

Кафедра соціально-
гуманітарних і правових
дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Філософія науки»

Рівень вищої освіти:	<u>третій (освітньо-науковий)</u>
Спеціальність:	<u>051 Економіка</u>
Освітня програма:	<u>Економіка</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2020-2021 н.р., семестр 1</u>
Курс (рік навчання)	<u>1(1)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Павло Ямчук
Профайллектора	https://ket.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/yamchukpavlomykolayovych.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	jamchuk1972@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/enrol/index.php?id=1178

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	сформувати у аспірантів знання про феномен філософсько-наукового пізнання дійсності
Завдання курсу	<ul style="list-style-type: none">- отримати глибокі знання з теорії і методології наукового пізнання об'єктів та явищ дійсності- сформувати власне бачення й розуміння специфіки глобалізаційних процесів, аналізу їх ключових проблем та суперечностей- духовно-інтелектуальний аспект формування масштабного світогляду майбутнього науковця, педагога та керівника- формування світоглядно-глобального розуміння сутності буття людини в світі і світу в трансцендентальному дискурсі особистості- всебічне осягнення логіко-гносеологічного аспекту буття індивідуальності як суб'єкта, і – водночас, як масштабного об'єкта пізнання- вивчення історії, теорії та методологічних засад цивілізаційних уявлень про науку як феномен, починаючи від доби античності і до новітнього часу
Компетентності	<ul style="list-style-type: none">- здатність формувати системний креативний світогляд дослідника на основі розуміння філософських засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку науки в умовах глобалізації;- здатність на основі структурно-цілісного усвідомлення та творчо-критичного осмислення основних наукових напрямів світової економічної теорії, застосовувати їх фундаментальні методологічні засади, теоретико-концептуальні основи, науково-дослідний апарат для формування концепцій розвитку сучасних економічних систем;- здатність володіти теоретико-методологічним базисом економіки знань, уміти забезпечувати продуктивний зв'язок наукової та виробничої сфери.
Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none">- демонструвати системний креативний науковий світогляд дослідника, розуміння філософських засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку науки в умовах глобалізації;- застосовувати теоретико-концептуальні основи, фундаментальні методологічні засади, науково-дослідний апарат основних наукових напрямів світової економічної теорії для самостійного формування концепцій сучасних економічних систем;- володіти теоретико-методологічним базисом економіки знань та забезпечувати продуктивний зв'язок наукової та виробничої сфери;- оволодіти масштабно-комплексним розумінням філософії науки як цілісної

	<p>концептуальної системи;</p> <ul style="list-style-type: none">- виявити вміння розрізняти класифікаційні ознаки базисних понять у процесі філософсько-наукового пізнання з огляду на концептуально-методологічний інструментарій майбутнього доктора філософії – фахівця з економічних спеціальностей та з огляду на його загальну ерудицію як основу побудови власного понятійно-категоріального апарату;- вивчити провідні етапи еволюції науково-дослідницької діяльності до появи самостійної дисципліни «Філософія науки»;- осмислити концептуальну тріаду взаємозв'язків між дисциплінами й вченнями «Філософія науки» - «Філософія техніки»- «Філософія економіки» як базису науково-технічного, а отже – соціально-економічного поступу;- осмислити та, як наслідок, логічно й аргументовано виявити власне ставлення до концептуальних візій О.Конта, емпіріокритицизму Р.Авенаріуса, Е.Маха, вчень Х. Ортеги-і-Гасета, неопозитивістів Львівсько-Варшавської школи, К.Поппера як джерельної основи сучасної філософії науки;- осмислити ідейний світ та методологію науково-пізнавальної діяльності таких вчень як герменевтика, феноменологія, екзистенціалізм;- актуалізувати ідеї мислителів – зосібна – філософів-економістів новітнього глобалізованого, постіндустріального суспільства;- вивчити аксіологічні й буттєві доміанти семіотичних сфер меритократії в сучасному світі й світогляді;- згідно із однією із функцій філософської науки – а саме із прогностичною її функцією – вміти формулювати суть, пояснювати причини та прогнозувати наслідки ключових глобальних, в тому числі – соціально-економічних проблем та адекватні шляхи їх розв'язання;- всебічно проаналізувати аксіологічні пріоритети та перспективи духовно-інтелектуального індивідуального розвитку фахівця економічної спеціалізації як всебічно ерудованої, глибоко моральної особистості;
--	--

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні, семінарські, лабораторні)	Зміст тем курсу	Завдання	Оцінювання (балів)	Залучені стейкхолдери (проведення спільних занять)
Модуль 1. НАУКА ЯК КУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН І СОЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ					
Тема 1. Філософія науки як частина філософії. Статус філософії науки в структурі філософії	2/4	Філософія науки, її роль, іманентна сутність та значення в системі наукового пізнання дійсності. Передумови виникнення теоретико-методологічного базису філософії науки	Ознайомитись з планом лекції та її основними визначеннями	Опит уван ня 6 балів Оцінка за реферат 1 бал	-
Тема 2. Філософія науки: проблеми взаємовідносин	2/4	Трактати «Органон» та «Логіка» Аристотеля. Левкіп, Демокріт, Епікур – старогрецькі філософи-природознавці. Натурфілософія як антична основа пізнання в природознавчих дисциплінах. Трактат «Про природу речей» Тіта Лукреція Кара. Ідейний світ римського філософа-природознавця Секста Емпірика. Філософсько-пізнавальні погляди Луція Аннея Сенеки у «Листах до Луцилія» та імператора-філософа Марка Аврелія в трактаті «На самоті з собою». Дихотомія ідей: старогрецький філософ Платон і римський філософ Плотін та їхня альтернативна матеріалістична філософія пізнання об'єктів дійсності	Ознайомитись з планом лекції та її основними визначеннями. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Презентація реферату.	Опит уван ня 6 балів Оцінка за реферат 1 бал	-
Тема 3. Світоглядні контексти науки. метафізичний і антиметафізичні дискурси в історії і філософії науки	2/4	Середньовічні патристи і схоласти та їхні стратегії наукового пізнання дійсності. Аврелій Августин. Тома Аквінський. Проблемно-тематичне поле філософсько-пізнавальної діяльності в епоху Відродження. Ідеї Леонардо да Вінчі та Юрія Дрогобича. «Новий Органон» Френсіса Бекона й універсум природознавчої філософії британських мислителів Нового часу. «Філософські роздуми» Рене Декарта.	Ознайомитись з планом лекції та її основними визначеннями. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Розв'язання логічних задач. Презентація реферату.	Опит уван ня 6 балів Оцінка за реферат 1 бал	-

<p>Тема 4. Онтологія науки. Опозиція наукового реалізму і інструменталізму в історії і філософії науки</p>	<p>2/4</p>	<p>Феномен пошуку істини вітчизняними мислителями Острозького кола. Філософсько-природознавчі студії українських вчених Словено-Греко-Латинського Колегіуму. Святий Димитрій Туптало, Іван Мазепа та «Чернігівські Афіни». Геній «українського Сократа» - Григорія Сковороди – ірраціонально-раціонального філософа доби Бароко, що прагнув пізнати природу світу, суспільства й Всесвіту й себе в дійсності і дійсність у собі. Ідеї Тараса Шевченка, Миколи Гоголя, Памфила Юркевича та Пантелеймона Куліша як вітчизняних дослідників соціально-гуманітарної та природознавчої семіосфери.</p>	<p>Ознайомитись з планом лекції та її основними визначеннями</p>	<p>Опит ування 6 балів Оцінка за реферат Оцінка за реферат 1 бал</p>	<p>-</p>
<p>Модульний контроль</p>		<p>Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання Moodle</p>		<p>11</p>	
<p>Модуль 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ, СТРУКТУРНІ, СВІТОГЛЯДНО-ЦІННІСНІ ЗАСАДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ</p>					
<p>Тема 5.Епістемологічна проблематика науки. Наукове знання як диференційована цілісність, проблеми його істинності й обґрунтованості</p>	<p>2/4</p>	<p>Філософсько-пізнавальні домінанти у вченнях французьких просвітителів. Вольтер, Дені Дідро, Жан-Жак Руссо, Шарль-Луї де Монтеск'є, Клод Гельвецій про природу пізнання особистості, суспільства, світу й Всесвіту. Імануїл Кант та його «Критика чистого розуму» як основа новітнього філософсько-наукового пізнання дійсності. «Наука логіки» та інші концептуальні праці Г.-В.-Ф.Гегеля та їхня актуальність для сучасних науковців. Філософсько-наукові й методологічні погляди В.Шеллінга, Й.-Г.Фіхте, Л.А.Фейєрбаха</p>	<p>Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Розв'язання логічних задач. Презентація реферату.</p>	<p>Опит ування 6 балів Оцінка за реферат 1 бал</p>	<p>-</p>
<p>Тема 6. Наукове пізнання. Природа цінностей. Оцінки і цінності, ідеали і норми науки. Їх зміни в історії науки</p>	<p>3/4</p>	<p>Основна причина методологічної кризи філософії: невідповідність філософської науки викликам і запитам науково-технічного та соціального прогресу. Артур Шопенгауер як провісник появи філософії науки як самодостатньої наукової й навчальної дисципліни. «Курс позитивної філософії» О.Конта та його провідна роль у появі філософії науки. Принципи позитивізму в концептах О.Конта та мислителів його кола.</p>	<p>Ознайомитись з планом лекції та її основними визначеннями. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Розв'язання логічних задач. Презентація реферату.</p>	<p>Опит ування 6 балів Оцінка за реферат 1 бал</p>	<p>-</p>
<p>Тема 7. Методологія наукового пізнання і історія науки</p>	<p>3/4</p>	<p>Емпіріокритицизм. Світоглядні особливості «другого позитивізму» Е.Маха та Р. Авенаріуса. Ідейний світ Львівсько-Варшавської школи. Методологія Празького лінгвістичного</p>	<p>Ознайомитись з планом лекції та її основними визначеннями. Розкриття змісту</p>	<p>Опит ування 6 балів Оцінка</p>	<p>-</p>

		кола та її вплив на формування наукової мови. Мова і стиль наукового мовлення. Концепти «мислення-мова» в аксіологемах українського філософамовознавця світового рівня О.Потебні. Ідейно-стильовий вплив Ю.Шереха-Шевельова на аксіологічний контекст вітчизняної мови наукових пошуків кінця ХХ- початку ХХІ ст. Мова філософії пізнання й пізнання філософії мови	пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання та завдання. Виконання тестових завдань. Презентація реферату.	ка за реферат 1 бал	
Модульний контроль		Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання Moodle		10	
Всього за два модулі				70	
Екзамен				30	
Всього за курс				100	

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів (есе) та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	